מידי דאמר להו מזלייכו גרם: לא סיירא מאורסא פסידא דבעל

לדוולא: אמא נהרא. גדל הנהר

ועלה ונכנס בחרילין העשויין בשדה

ומהו היא שותה ואינה לריכה לדוולא:

פסידה דבעל הבית. דפועלים חינו

יודעין במנהג שדהו שיהא נהר

עולה להשקותו אך הוא היה יודע:

ופסיק נהרא. שממנו משקין:

הכלושי דמחוות. במחוות שהות עירו

של רבא היו בני אדם הרגילים לשאת

משאות תמיד וכשיושבין בטלים קשה

להן: יד פועל על העליונה. ואפילו

הוא חוזר בו דיכול לחזור בו כדכתיב

(ויקרא כה) כי עבדי הם ולא עבדים

לעבדים ומהכא יליף לה "בפ"ק

דקדושין (דף כב:): פשיטא. דכי גמרי שני סלעים הוא דשקלי:

דאייקר עבידמא. הוקרו פועלים:

ואימרו. לשון הפרש ומור אחור

ומתרחק מן הדבר ובלשון המקרא

דומה לו כעת במרום תמריא (איוב לט):

פייסינהו. הרבה תחנונים: מהו

דמימא. כיון דיד פועל על העליונה:

פשיטא. דאם סלע יפה מה שעשו

נותן להם סלע אלא מה יתן: לא

לריכא דול עבידתא מעיקרא. כששכרן

היו פועלין בזול: ואגרינהו בטפי

וווא. ואלו לא רצו להשתכר כשאר

פועלים והוסיף להם זוו כשפסק להן

סלע על חציה לא היה ראוי אלא

לסלע חסר דינר: והשחא אייקר

עבידמת. וקם בטפי זוות ששחר

פועלים יטלו עליו סלע: מהו דתימא.

הואיל ולרבנן יד פועל על העליונה

מצי אמרי ליה כו': לא קים לכו. לא הייתם יודעים שתהיו ראויין ליטול

סלע ואני בכך היה אפשי לשכור

וראיתי בדעתכם שלא תתרצו בפחות

מסלע ואמרתי להוסיף זוז על שכר

פעולה כדי ליטול סלע להשלים

רצונכם: השתח דקים לכו. שהכל

נוטלין סלע כרצונכם על זאת לא

התניתי להוסיף: מהו דתימא. הואיל

ואמר רבי דוסא יד פועל על

התחתונה טעמיה משום דתפים בעל

הבית הוא והשתא כי פייסוהו פועלין

מצי אמר להו וכו׳: סלע נותן להם

סלע. ואם העתיד להיעשות יכול

הוא לגמרו בשכירות סלע נותו להם

במה שעשו סלע: לה לריכה דול

עבידתה השתה. לכך יגמור בסלע

אבל בשעת התנאי היה חליה ראוי ליותר מסלע והן כשפסקו על כולה ב׳ סלעים דחוקים היו ואוזילו גביה:

מהו דתימת. הואיל ולרבי דוסא יד

פועל על התחתונה נימא להו בציר

זחת המריתו לי בציר זחת שקולו

והרי הכל עושים חליה בסלע טלו

אתם במה שעשיתם סלע חסר זוו:

מה שבתוולות דיו אותה ביו לותה העיר יודעים מנהג הנהר. הרב המגיד, ב) אדמה ג'יל מאגרייכו. יעב"דן, (ג''ל מאגרייכו ד) ב"ק קטו: לעיל ה) נעי' מוס' קדושין ה) [עי' מוס' קדושין יו. ד"ה חלה שלש], ו) [לעיל

הגהות הב"ח

יוד. וב"ה הנון: ו) ולפשר.

(h) תום' ד"ה ואמא וכו' ואע"ג דסיירו: (בא"ד ולא פשע במה שלא הוליכם שם:

גליון הש"ם

נמ' בין שכירות לקבלנות. עיין לעיל דף מח ע"א תוס' ד"ה והא

הגהות הגר"א (אם נמ' (יהיב להו) תא"מ: [ב] שם ולסוף. נ״ב בשעת עשייתן החלי:

מוסף רש"י . פועל יכול לחזור בו

אפילו בחצי היום. שחינו שלו כעבד שאם כא לעזוב לו שכרו מכאן ואילך ולחזור בו יחזור בו (לעיל י.).

פסידא דפועלים. גשמים שירדו הפסד פועלים הוא דלא יהיב להו האגור לדוולא ואתא ממרא פסידא דפועלים. משמע הכא דהלכה כרבא דליכא מאן דפליג ותימה דאמר במי הבית. דאמרי ליה מי יימר דאדעתא דההוא ארעא אגרמן: שאחזו (גיטין דף עד: ושם ד״ה רבה) ההוא דאמר ליה לאריסיה לדוולה. להשקות שדות: וחתה מטרה. והשקה אותה ואינה לריכה כ"ע דלו תלתא ושקלי ריבעא ואת דלי ארבעה ושקול תלתא לסוף

אתי מטרא אמר רב יוסף הא לא דלה רבה אמר הא לא אנטריד ומפרש טעמא דרבה משום דמשמיא רחימי עליה ומוכח התם דהלכה כרבה וי"ל דדוקא בארים שיורד לקרקע באריסות נותן לו השליש אפילו אתי מיטרא מספק דשמא לא אתי כמו שאר אריסי דשקלי ריבעא אפי׳ אתי מיטרא לא ינטרך לדלות תלתא אבל הכא פועלים שאינם אריסין אלא נותן להם שכירות על המלאכה אפי׳ התחילו במלאכה אין להם ליטול אלא לפי מה שעשו כיון דלא נחתי לארעא להיות בחזקת אריסין: ואתא מישרא בלילה פסידא דפועלים. לספרים דגרסי בליליא ל"ל דמיירי בסיירא לארעיה דבלא סייר לא הוי פסידא דפועלים כדאמר רבא בההוא דלעיל ואנטריך הך דהכא לאשמועינן דבאתי נהרא פסידה דבעה"ב (ה) דהע"ג דסיירו לארעא דלעיל בההיא דריפקא לא שייך לאשמועינו באתא נהרא דאיו רגילות על ידי גידול נהר דתיתמלי ארעא מיא שלא תהא ראויה לריפקא בשביל כך ומההוא דדוולא דהכא אפילו הוה מפליג בין סיירא ללא סיירא לא הוה שמעינן מינה ההיא דריפהא דה"א דגבי ריפקא אפילו סיירא לא הוי פסידה דפועלים דלה היה להם לידע דתיתמלי מיא כ"כ ע"י מיטרא שלא יוכלו לרפוק בה אבל הוא מכיר קרקעו שהמטר מונעה מריפקא ולא היה לו בבקר להוליכן שם ועי"ל דהכא גבי דוולא אפי' לא סיירא הוי פסידא דפועלים ולהכי לא מפליג בה בין סיירא ללא סיירא כבאידך דהתם אי לא סיירא לא הוי פסידא דפועלים לפי שהפועלים אין להם לידע שהמטר ימנע קרקעו מריפקא אבל בדוולא רוב השדות מתמלאות בהם יאורים על ידי המטר ולא היה לו לירא יותר מפועלים ולא פשע נמה (כ) שהוליכם שם: **ופכ**ק נהרא בפלגא דיומא. הכא נקט פלגא דיומא משום דבפלגא דיומא עביד דפסיק טפי על ידי שדולין ממנו להשקות השדות: עביד דפסיק פסידא דבעה"ב. גבי ואתא נהרא דלעיל לא מפליג בין רגיל למיתי ללא רגיל דסתמא עביד למיתי שלכך יש בו חריצין להוליך המים בכל השדה ולא מפליג בין בני ההוא מתא לבני מתא אחריתי דאפילו איתנהו בההוא מתא הוי פסידא דבעה"ב דאין להם לידע ענין שדהו אם בא מן הנהר לתוכה אבל אם פסק הנהר יודעין

כל בני העיר: יד פועל על העליונה. כלומר אינה על התחתונה כדקאמר

פסידא דפועלים לא סיירא לארעיה מאורתא פסידא דבעל הבית ויהיב להו כפועל במל ואמר רבא "האי מאן דאוגיר אגורי לדוולא ואתא מטרא פסידא דפועלים אתא נהרא פסידא דבעל הבית ויהיב להו כפועל במְל ואמר רבא יהאי מאן דאוגיר אגורי לדוולא ופסק נהרא בפלגא דיומא אי לא עביד דפסיק פסידא דפועלים עביד דפסיק אי בני מתא פסידא דפועלים לאו בני מתא פסידא דבעל הבית ואמר רבא יהאי מאן דאגר אגורי לעבידתא ושלים עבידתא בפלגא דיומא אי אית ליה עבידתא דניחא מינה [א] יהיב להו א"ג דכותה מפקד להו דקשה מינה לא מפקד להו ונותן להם שכרן משלם אמאי יוליתיב להו כפועל בטל כי הקאמר רבא יבאכלושי דמחוזא דאי לא עבדי חלשי אמר מר שמין להם את מה שעשו כיצד היה יפה ששה דינרים נותן להם סלע קא סברי רבנן יד פועל על העליונה: או יגמרו מלאכתן וימלו שני סלעים: פשימא לא צריכא ידאייקר עבידתא ואימרו פועלים ואזל בעל הבית ופייםינהו מהו דתימא מצו אמרי ליה כי מפייםיגן אדעתא דמפת לן אאגרא יקמ"ל דאמר להו אדעתא דמרחנא לכו באכילה ושתיה: סלע נותן להם סלע: פשימא לא צריכא ידול עבידתא מעיקרא ואגרינהו במפי זוזא [ב] ולסוף אייקר עבידתא וקם במפי זוזא מהו דתימא אמרי ליה מפי זווא אמרת לן מפי זווא הב לן "קמ"ל דאמר להו כי אמרי לכו מפי זוזא דלא הוה קים לכו השתא קים לכו: רבי דוסא אומר שמין להן את מה שעתיד להיעשות היה יפה ששה דינרים נותן להם שקל: קסבר יד פועל על התחתונה: או יגמרו מלאכתו ויטלו שני סלעים: פשיטא לא צריכא ידזל עבידתא ואימר בעל הבית ואזול פועלים ופייסוהו מהו דתימא מצי אמר להו אדעתא דבצריתו לי ים מאגריי יקמ"ל דאמרי ליה ארעתא דעבידגן לְדְ עבידתא שַפּירתא: סלע נותן להם סלע: פשימא א״ר הונא בריה דרב נתן לא צריכא דאוזילו אינהו גביה זוזא מעיקרא ולסוף זל עבידתא מהו דתימא בציר זווא אמריתו לי בציר זווא יהבינא לכו "קמ"ל דאמרי ליה כי אמרנא לך בבציר זווא דלא הוה קים לך השתא קים לך אמר רב הלכה כר' דוֹסא וֹמי אמר רב הכי יוהאמר רב פועל יכול לחזור בו אפילו בחצי היום וכי תימא שאני ליה לרבי דוםא •יבין שכירות לקבלנות ומי שאני ליה יוהתניא מהשוכר את הפועל ולחצי היום שמע שמת ° לו מת או שאחזתו חמה אם שכיר הוא

קמ"ל. דאמרי ליה כי אמרינן לך נותן אדעתא דלא קים לך לעשות בסלע וראינוך שאי אפשר" להוסיף נתרלינו אנו לסלע דהוא פחות מכדי רבי דוסא שפוחת להם מה שלריך לשכור פועלין ביוקר: שכר פעולה: השתא דקים לך. אי אפשינו בפחות מיכן שהרי

בסלע נתרלית: שכירום. שכיר יום: שאני ליה בין שכירום לקבלנום. דגבי שכירות איתא להאי טעמא דעבדי הס^ם ולא עבדים לעבדים אבל בקבלנות אין זה עבד אלא לעלמו ורבי דוסא בקבלנות מיירי כדקתני קיבלו קמה לקצור ודרב בשכיר יום:

ים א מיי׳ פ״ט מהל׳ עשין פט טוש"ע ח"מ סי ענין פט טוטיע וויתו סף שלד סעיף ב [רב אלפס כאן ובגיטין פ"ז דף קפ.]: ב מיי שם טוש"ע שם ו סמג שם טוש"ע ו טמג עם שום ע ח"מ סי שלה סעיף א: בב ו ז טוש"ע ח"מ סי שלב סעיף ה: בג חט מוש" בד י כ טוש״ע שם סעיף בה ל מ טוש״ע שם סעיף ו: בו ג מיי' שם הלכה ד

סמג שם טוש"ע ח"מ קי שלג סעיף ד:

בו ס מיי׳ שם טוש״ע שם

:סעיף